

ROMANYA'DA YAPILAN “BELİRSİZLİK VE İŞBİRLİĞİ ARASINDA YARGI VE MEDYA İLİŞKİLERİ” KONULU TOPLANTI HAKKINDA BİLGİ NOTU

YARSAV Yönetim Kurulu'nun 22.05.2008 tarih ve 61 sayılı kararı ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 17.06.2008 tarih ve 244 sayılı izni ile 20–21 Haziran 2008 tarihlerinde, Bükreş-Romanya'da Romanya Yargıçlar Birliği tarafından “Belirsizlik ve İşbirliği Arasında Yargı ve Medya İlişkileri” konulu konferansa tarafımdan katılım sağlanmıştır.

20 Haziran 2008 tarihinde Bükreş'te gerçekleştirilen konferans ertesi gün MEDEL'in yönetim kurulu toplantısı ile devam edip tamamlanmıştır.

Bilindiği üzere Demokrasi ve Özgürlük İçin Avrupalı Yargıçlar Birliği (MEDEL) 1985 yılında kurulan ve ana ilgi alanları yargı bağımsızlığının korunması, yargıçların bağımsız olması, hukukun üstünlüğü ilkesinin ve Avrupa demokratik hukuk kültürünün yayılması olan bağımsız bir sivil toplum organizasyonunu ifade eder. MEDEL bugün Belçika, Kıbrıs Rum Kesimi, Çek Cumhuriyeti Almanya, Fransa, Yunanistan, İtalya, Polonya, Portekiz, Romanya, Sırbistan ve İspanya'da kurulmuş Yargıç ve Savcı Birliklerinin temsilcilerinden oluşmaktadır.

20 Haziran 2008 tarihinde Romanya Yargıçlar Birliği tarafından düzenlenen toplantıda amaç:

“Medya ve yargı arasındaki ilişki çok karmaşıktır ve değişik yollardan gelen baskılara karşı karşılıklı dayanışmayı gerektirir. Ancak medya ve yargı arasındaki ilişkilerin karmaşıklığı, özellikle belirtmek gerekirse, -politikacıların ve yargı sisteminin itirazlarına rağmen- medyanın çoğu kez güdümlü olduğu, yeni demokrasiler olarak da isimlendirilen Orta ve Güneydoğu Avrupa'da çok daha fazladır.

Bu konferansın amacı, yargıçlardan medya temsilcilerine ulaşan aldatıcı bilgiler, medya tarafından yargıçlara baskı yapılması gibi çok hassas konularda farklı ülke uygulamalarının tartışılması, bu alanda en sık yapılan hataların incelenmesi ve gerek yargı gerekse medya temsilcileri tarafından izlenmesi gereken ilkelerin tespit edilmesini sağlamaktır.”olarak belirlenmişti.

Toplantı Romanya Yargıçlar Birliği Başkanı Dana Girbovan, Yargıçlar Konseyi Başkanı Lidia Barbulescu, Yargıçlar Ulusal Enstitü Başkanı Diana Ungureanu, Friedrich Ebert Vakfı temsilcisi Victoria Stoiciu, sınır tanımayan gazeteciler müdürü Robert Menard, MEDEL Başkanı Vito Monetti, Medya Gözlem Ajansı temsilcisi Mircea Toma'nın yaptıkları açılış konuşmaları ile başlamıştır.

Birinci oturumda konuşan Vito Monetti günümüzde modern sosyal bir korku halini alan hukukun üstünlüğü ilkesi hakkında bilgi verdikten sonra özellikle Yargıç Birliklerinin çeşitli ülkelerde kurulması ile temsilcileri tarafından -ki bunlar yargıç kimliğine de sahipler- medya önünde konuşmaya başlanması üzerine medyanın doğru bilgilendirilmesi açısından önemli bir aşama kaydedildiğine vurguda bulunmuştur.

Ardından söz alan Zagreb Şehir Mahkemesi Yargıç ve Hırvatistan Yargıçlar Birliği Başkan Yardımcısı Marin Mrcela özellikle yargıç ve medya ilişkisi üzerine konuşmuştur. Masuniyet Karinesi (the presumption of innocence) kavramı irdelenmiş, medyanın bilgilendirme, negatif yönde devleti kontrol etme, kamuoyunu şekillendirme, kamuyu eğitme rolleri üzerinde durmuştur. Yargıçların ise bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerine sahip olarak

toplumu korumak, hukukun üstünlüğünü gerçekleştirmek, kendisine başvuran “tüketicilere” hukuk hizmeti vermek, işyerinde veya dışarıda rol model oluşturmak ve toplumu eğitmek sorumlulukları anlatılmış ardından neden yargıç veya hukukun medya ile ilgilendiği sorusuna, devleti oluşturan üçüncü güç olarak kamu menfaati, yargı hizmeti ve doğru ve gerçek bilgilendirme açısından iyi bir kaynak olması ile cevap aranmıştır.

Yapılan diğer bir konuşmada ise bu sefer neden yargıçların basın özgürlüğünün sağlanmasına önem vermesi gerektiği hakkında, yargı kararları veya olayları hakkında kamunun büyük bir kesiminin bilgilenmesinin medya aracılığı ile gerçekleşmesi, kamunun bu konularda eğitiminin sağlanmasında medyanın rolü, yargının ve mahkemelerin imajlarının çoğunlukla medya rapor veya yorumlarına dayanması, algı eksikliğinin veya medya ve yargının algı problemleri yaşamasının karşılıklı saygıda da azalmaya yol açması kavramları ile cevap aranmıştır.

Sonunda ise kamu menfaati açısından medya ve yargının birlikte davranmalarının önemine temas edilmiştir.

Öğleden sonra gerçekleştirilen konferans, katılımı beklenen 20 gazeteciden sadece ikisinin gelmesi ile daha çok yargıçların güncel olaylar hakkındaki konuşmaları üzerine kurulmuştur. Romanya’da toplantıdan bir hafta öncesinde bir Yargıcın rüşvet aldığı iddiası ile tutuklanması, toplantının bir gün öncesinde, önceki Romanya Başbakanın yolsuzluk dosyaları hakkında, yargının tutumu ve parlamentonun halen senato üyesi olarak dokunulmazlığı bulunan önceki başbakanın dosyasını Bükreş Başsavcılığına dokunulmazlık gerekçesi ile göndermemesi ve bu konularda medyanın tutumu, bilimsel içerikten uzak ve fenomen olarak tartışılmıştır.

21 Haziran 2008 tarihinde konferansta saat 09.00-11.00 arasında Avrupa Birliği üyeliğinden sonra Romanya’da yargı reformu konusu ele alınmıştır.

Aynı gün saat 11.10’da MEDEL Yönetim Kurulu toplantısı başlamıştır. Toplantıda birinci başlık olarak Sırbistan’ın MEDEL’e katılımı konuşulmuştur. Diğer istişari konulardan sonra dördüncü başlık altında tarafımızdan Ankara’da 5-6 Temmuz 2008 tarihinde düzenlenecek uluslararası toplantı ele alınmıştır. Konu hakkında söz alınarak toplantının yeri, içeriği hakkında konuşulmuş, YARSAV’ın konumu ve uluslararası işbirliğine verdiği önem vurgulanmıştır. Ankara’ya gelecek katılımcılara ön bilgi verilmiştir. Toplantı öğleden sonra Avrupa Sosyal Şartı ile ilgili Malmö’de gerçekleştirilecek konferanstaki MEDEL’in sunumları, uluslararası göç sorunlarının çözümü hususunda MEDEL’in rolü ile devam etmiştir. Ardından İtalya’da son aylarda yargının önüne gelen İtalyan Başbakanı hakkındaki yolsuzluk dosyaları hakkında parlamentonun bu yargılamaları durdurmak amacıyla kanun yapma teşebbüsleri ele alınmıştır. Bilindiği üzere İtalyan Meclisi 2002 yılından önce işlenen suçlardan 10 yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektirenler hariç olmak üzere devam eden yargılamaları askıya almak üzere bir kanun taslağı hazırlamış, bu konu başta İtalyan başbakanı olmak üzere İtalyan Cumhurbaşkanı, 2 milletvekili, anayasa mahkemesi başkanı hakkındaki kovuşturmaların başlama tarihlerinin 2001 yılı olup bu kanundan adı geçenlerinde yararlanması açısından yargının hedefi olmuş ve yargı tarafından ağır bir şekilde eleştirilmişti. Yargı ile Yürütmenin geldiği bu noktada MEDEL, anılan toplantı da başta İtalyan Parlamentosu olmak üzere ilgili tüm kuruluşlara gönderilmek üzere bir örneği ekte sunulan kınama bildirisi hazırlamıştır. Toplantı bu kınama bildirisinin hazırlanmasının ardından saat 17.00’da sona ermiştir.

Bilgilerinize sunulur. 26.06.2008

Dr. Mehmet RUŞEN GÜLTEKİN

Ek: MEDEL Bildirisi